

OBNOVA ZBROJNÍHO PRŮMYSLU ZÁPADNÍHO NĚMECKA HROZBOU SVĚTOVÉMU MÍRU

Podplukovník Bohuslav Krasický

V globální válečné strategii amerického imperialismu hraje západní Německo výjimečnou roli, obdobnou Japonsku na Dálném Východě. Obou těchto zemí má být především všestranně využito k rozpoutání nové světové války.

Nehledě na jejich strategicky výhodně položené území, mají dodat podstatnou část lidských a materiálních rezerv, a proto jsou podrobovány různým dalekosáhlým opatřením ekonomickým, politickým a vojenským, umožňujícím jejich všestranné využití.

Americkým imperialistům jde o to, podrobit tak všechny ostatní kapitalistické země svým světovládným plánům a své válečné strategii. Proto jsou všechny kapitalistické země čím dál více spoutávány vojenskými pakty v jeden uzavřený, demokratický tábor obkličující kruh. Na jejich území jsou budovány válečné základny zejména pro strategické letectvo, jsou budovány ozbrojené síly, které jsou podřizovány jednotnému velení ozbrojených sil Spojených států amerických.

Západnímu Německu je svěřován mimořádně významný úkol: rozpoutat v Evropě válku, kterou bude možno přeměnit ve válku světovou, a využít ji k nastolení světového panství amerického imperialismu. K tomuto cíli směřuje důsledně prováděná politika remilitarisace a fašisace v západním Německu. Základem této politiky bylo obnovení útočného průmyslového potenciálu a obnovení všemocné vlády německých monopolů.

Nebude proto na škodu osvětlit především tyto ekonomické změny a ukázat, jak přivedly západní Německo po ekonomické stránce ještě na vyšší stupeň válečné připravenosti, než jaké dosáhl nacistický režim před rozpoutáním druhé světové války.

I.

Ekonomický vývoj Německa do druhé světové války

Ekonomický vývoj Německa vyznačoval se již do první světové války krajní nerovnoměrností. Jak známo, Německo se ve svém vývoji proti ostatním zemím značně opozdilo. K rychlému rozvoji průmyslového kapitalismu došlo až v 70. letech minulého století, kdy západní Německo předběhlo Francii, což se také projevilo na válce r. 1870/71. V době před první světovou válkou (r. 1913) vyrábělo Německo již 16,9 milionů tun surové oceli, 16,8 milionů tun surového železa a 190 milionů tun kamenného uhlí. Ve výrobě surové oceli předstihlo Francii a Velkou Británii. Nehledě na tento fakt zůstalo daleko za těmito zeměmi ve srovnání s kapacitou trhu, což hnalo německý imperialismus k novému pokusu o rozdělení světa. Německo tehdy mělo 2,9 milionů km² plochy kolonií s 12,3 miliony obyvatel, zatím co Francie držela plochu 10,6 milionů km² s 55,5 miliony obyvatel a Velká Británie 33,5 milionů km².

s 393,5 miliony obyvatel. Tak se nutně projevil rozpor mezi rozvinutým průmyslovým potenciálem a omezenými trhy, a proto Německo usilovalo o dobytí nových trhů válkou.

Po prohrané válce 1914 až 1918 ztratil německý imperialismus své dosavadní kolonie a zahraniční investice, avšak proto, že tu existoval vysoce rozvinutý těžký průmysl, síly německého monopolního kapitálu ochably jen přechodně. Brzy se německý monopolní kapitál opřel o kapitál světový, který začal Německo znovu vyzbrojovat proti Sovětskému svazu. Tak po inflaci, která zachvátila poválečné Německo, dostává se mu rozsáhlých dolarových úvěrů. Americký kapitál zorganizoval širokou invasi do německého hospodářství a vytvořil tak základ své finanční hegemonie. Pro Německo nastalo období t. zv. „americké prosperity“. V letech 1924—1929, t. j. za 6 let, činil příliv zahraničního kapitálu 15 milionů marek dlouhodobých investic a přes 6 milionů marek krátkodobých investic, z čehož americký kapitál representoval více než 70%. S přílivem amerického kapitálu se neobyčejně zpevnila moc monopolů. Zrychlil se proces koncentrace výroby a kapitálu a rozhodující převahy nabývaly největší monopoly a trusty. Akciový kapitál koncernů činil asi 65% celkového průmyslového kapitálu, a to u základních látek 89%, ve zpracujícím průmyslu 57%, v obchodě a dopravě 58%.

Nastolení fašistické diktatury posílilo monopolního kapitálu jen upevnilo. Koncerny I. G. Farbenindustrie a Krupp dosáhly světových rozměrů. Za fašistické diktatury rozhodovaly největší koncerny reprezentující válečnou výrobu. Těm se dostalo levných pracovních sil, surovin, kapitálu i státní podpory, zatím co výroba spotřebního průmyslu byla omezoována. Proces koncentrace akciového kapitálu se neobyčejně zrychlil. Od roku 1932 do r. 1943 klesl počet akciových společností na méně než $\frac{2}{3}$, zatím co se akciový kapitál připadající na jednu společnost více než zdvojnásobil. 25 koncernů ovládlo průmysl Poruří a mezi nimi 6 zaujímalo rozhodující posici. Byly to: Vereinigte Stahlwerke, Krupp, Hoesch, Haniel, Klöckner a Mannesmann.

Tyto koncerny měly v rukou 94,3% celé německé výroby oceli, 44,4% těžby uhlí a 48,7% těžby rud. Všechny 25 porurských koncernů ovládlo v Poruří 97,5% výroby oceli, 98,5% výroby litiny, 97,6% těžby uhlí. Z celoněmecké hutnické výroby ovládaly tyto koncerny plných 77%. Z těchto 25 koncernů bylo 17 v soukromých rukou a disponovaly 80% všeho majetku investovaného v Poruří. Fašistická diktatura převedla postupně národní hospodářství na válečné koleje. Zákonem z 15. 7. 1933 se pak staly kartely a nové tvoření kartelů pod vedením státu povinnými. Ministr národního hospodářství měl pravomoc seskupovat podniky podle „zájmů celého hospodářství“, t. j. podle potřeb přípravy války; měl tedy pravomoc omezovat a regulovat výrobu některých odvětví, zejména výroby spotřebních předmětů, ve prospěch výroby válečné. Na základě zákona z 27. 2. 1934 byla provedena organizace hospodářství do šesti t. zv. říšských skupin, které se dělily na hospodářské skupiny a ty opět na odborné skupiny podle odvětví a dále na podskupiny. Průmysl byl rozdělen do 4 hlavních skupin a 23 skupin, které mohly vytvářet krajové podskupiny. Tento aparát byl vybudován na vůdcovském principu. Do čela těchto hospodářských orgánů se dostali nacisté nebo jejich stoupenci. Na takto organizované ekonomické základně bylo pak započato s válečnou výrobou a s organizací konkrétních příprav na rozpoutání druhé světové války.

Po celou dobu existence fašistické diktatury byli vedoucí amerických

koncernů přátelsky spojení s vedoucími osobnostmi nacistické strany, mnozí aktivně přispěli k nastolení nacismu v Německu, zajišťovali finančně propagandu NSDAP při volbách. Tyto obchodní a přátelské vztahy, jimiž byl svázán německý monopolní kapitál s americkým kapitálem, existovaly též v době druhé světové války, zatím co se národy navzájem vraždily.

Typickým příkladem byla právě I. G. Farbenindustrie, která byla důležitou základnou německého militarismu. Ze 35 základních výrobků tohoto koncernu bylo 28 nezbytně nutných pro armádu, bez nichž nemohlo Německo vést válku.

I. G. Farbenindustrie uzavřela r. 1929 dohodu s americkou společností „Standard Oil Company of New Jersey“, podle níž dostala právo používat na území USA procesu hydrogenisace a kontrolovat tento proces za hranicemi Německa, aby tak zabezpečila své kapitálové investice ve výrobě naftových výrobků. Jako kompensaci odevzdala „Standard Oil“ I. G. Farbenindustrie 546 000 svých akcií ve výši 300 milionů dolarů a zavázala se podporovat posice I. G. Farbenindustrie na celém světě, i na území USA.

Tato spolupráce pomohla rozšířit s pomocí amerického kapitálu německé patenty na výrobu tekutého paliva a upevnit tak posice I. G. Farbenindustrie jak v USA, tak v ostatním světě. Přitom je třeba zdůraznit, že právě tato spolupráce měla pro rozpoutání druhé světové války velký význam, neboť v té době pocíťovalo Německo značný nedostatek pohonných látek, poněvadž nemělo vůbec přírodní naftu.

V roce 1938 vydala „Standard Oil“ I. G. Farbenindustrie podklady k výrobě syntetického kaučuku, butylu, ostatním americkým firmám tehdy neznámého. Nedlouho před válkou pomohl americký koncern německému koncernu I. G. Farbenindustrie zakoupit letecký benzin a jiné výrobky za 20 milionů dolarů. Za války pak „Standard Oil“ zásobovala benzinem německou trať „Condor“ v Jižní Americe a italskou „Ala Littoria“ pomáhající Německu prolomit blokádu. Tento koncern odepřel vyrábět stooktanový gazolin pro americkou armádu a dodal I. G. Farbenindustrie tajnou informaci o isooktanu a tetraethylolu. Tak tento americký koncern plnil kartelovou dohodu s I. G. Farbenindustrie v rozporu se státními zájmy Spojených států.

Ještě výrazněji se projeví svazky těchto světových koncernů v přírodních válečných akcích, jako na příklad bombardování průmyslových závodů. Podle údajů uveřejněných po válce v „United States Strategic Bombing Survey“ nezasáhlo bombardování spojeneckými letadly německý válečný potenciál zdaleka tak, aby toto bombardování mělo význam pro válku. Bombardováním byl vyřazován lehký průmysl, mající význam pro civilní výrobu, kdežto zbrojní průmysl spojený se zájmy mezinárodního kapitálu zůstal skoro nedotčen. Podle této publikace odhaduje se škoda na 15 až 20% globální kapacity. Ovšem kapacity vrcholné, takže fakticky skutečné válečné škody byly tak nepatrné, že nesnížily německou kapacitu ani na stav předválečný z roku 1936. Po kapitulaci mělo tedy Německo skoro tentýž potenciál válečné výroby jako před druhou světovou válkou.

Z těchto několika faktů je zřejmé, že americký monopolní kapitál měl velký podíl na vybudování útočného průmyslového potenciálu a na vy-zbrojení nacistického Německa pro druhou světovou válku. Tyto těsné vztahy amerického monopolního kapitálu s německým monopolním kapi-

tálem existovaly též za nacistické diktatury, trvaly i za druhé světové války a nebyly v jejím průběhu vůbec přerušeny.

Americká finanční oligarchie se ani na chvíli nevzdala plánu na využití agresivního Německa k útoku proti Sovětskému svazu.

Obnova vojenského průmyslového potenciálu po druhé světové válce je součástí agresivní politiky USA proti Sovětskému svazu.

Základem této agresivní politiky je neomezená moc německého monopolního kapitálu, která nebyla rozbita ani ochromena, jak požadovala ustanovení postupimské dohody.

II.

Zásady pro zničení válečného potenciálu stanovené postupimskou dohodou

V protokolu o jednání na postupimské konferenci ve dnech 17. července až 2. srpna byly v hospodářských zásadách formulovány tyto požadavky: „Aby byl zničen válečný potenciál Německa, bude zakázána a zamezena výroba zbraní, střeliva a válečné výzbroje, jakož i všech typů letadel a námořních lodí. Výroba kovů, chemických výrobků, strojů a jiných věcí přímo potřebných pro válečné hospodářství bude přísně kontrolována a omezena na schválené potřeby Německa v poválečné mírové době...“

„Výrobní schopnost nepotřebná pro povolenou výrobu bude odstraněna v souhlase s reparačním plánem, doporučeným Spojeneckou reparační komisí a schváleným zúčastněnými vládami, nebo nebude-li odstraněna, musí být zničena.“

„V nejkratší možné době bude německé hospodářství decentralizováno, aby bylo odstraněno nynější přílišné soustředění hospodářské moci, jehož předpoklady jsou zejména kartely, syndikáty, trusty a jiná uspořádání monopolní povahy.“

„Při organizaci německého hospodářství musí být kladen hlavní důraz na rozvoj zemědělství a mírového domácího průmyslu.“

„Po dobu okupace má být s Německem nakládáno jako s jednotným hospodářským celkem...“

Tak měly být zničeny samy základy německého imperialismu, spočívající v panství průmyslových a finančních magnátů, ve všemocné vládě německých monopolistů. Postupimská dohoda umožňovala likvidovat hospodářsko-finanční základnu německého militarismu spjatého se světovým monopolistickým kapitálem. Jaký div, když zanedlouho po jejím vyhlášení německé monopoly spjaté s americkými monopoly počaly záměrně a plánovitě sabotovat ustanovení postupimské dohody. Již tehdy bylo zřejmé, že Spojené státy americké a západní spojenci souhlasí s postupimskou dohodou jen formálně, jen proto, aby zakryli své vlastní plány využít německého militarismu a učinit jej hlavním spojencem v boji o nastolení americké světovlády. Proto se mohli němečtí monopolisté stavět na odpor provádění ustanovení postupimské dohody, zejména v ekonomické oblasti; na příklad při demontáži závodů a jejich odezdávání okupačním orgánům při dekartelizaci a p.

Ukázalo se brzy, že americkým monopolistům nešlo o důsledné plnění postupimské dohody, nýbrž o rychlé obnovení útočného německého impe-

rialismu a o jeho všestranné využití k agresivním plánům proti Sovětskému svazu. O tom nás nejlépe přesvědčí některá fakta o prováděné demontáži válečného průmyslu, o dekartelizaci a konečně o demilitarisaci a denacifikaci.

Demontáž válečného průmyslu

V duchu postupimské dohody byla po druhé světové válce stanovena určitá omezení západoněmeckému průmyslu. Avšak němečtí monopolisté usilovali od samého začátku o zrušení těchto omezení a americké okupační úřady v Německu jim vždy vycházely vstříc. Uvedu příklad:

Dne 27. března 1946 stanovila spojenecká kontrolní rada limit německé výroby oceli na 5,6 milionů tun ročně. Tento limit byl stanoven, aby bylo Německo zabezpečeno ocelí pro potřebu mírové výroby. Všechna přebývající kapacita měla být zničena, to znamená, že závody, které z výroby oceli vypadly, měly být demontovány. První plán demontáže, uveřejněný v roce 1946, obsahoval na dva tisíce závodů, z nichž 1636 bylo v americkém a britském pásmu. Podle oficiální zprávy britského velení ze 2. 4. 1947 bylo k tomuto dni demontováno jen 7% všech závodů určených k demontáži.

V červnu 1947 bylo však od tohoto plánu zcela upuštěno. Bizonii bylo povoleno zvýšit výrobu ocele na 10,7 milionů tun ročně. Proto byl revizován seznam podniků určených k demontáži a dne 15. 10. 1947 byl publikován nový seznam platný pro Bizonii, který zahrnoval již jenom 682 průmyslových závodů určených k demontáži, z nichž bylo 496 v britském okupačním pásmu a 186 v pásmu americkém. Seznam tehdy ještě obsahoval 92 hutí železa a oceli, 224 závodů na výrobu strojů, 2 loděnice a řadu dalších závodů patřících k těžkému průmyslu.

Tento seznam již počítal se zachováním tří set nejdůležitějších závodů pro válečnou výrobu a demontáž měla být provedena hlavně na újmu mírového průmyslu, který by mohl konkurovat americkým nebo anglickým monopolům. Jakmile byly zveřejněny zprávy o tomto novém soupise, vyvolaly ve veřejném mínění Francie a Anglie veliký odpor, takže Angličané vystoupili s oficiálním prohlášením vrchního velitele Robertsona, že tato úprava je již konečná. Avšak brzy se ukázalo, že jde o pustý podvod, poněvadž již v dubnu 1949 byla uzavřena dohoda mezi Spojenými státy, Velkou Britannií a Francií o demontáži pouhých 141 vojenských průmyslových závodů a o zachování 158 z těch, které měly být demontovány podle seznamu z října 1947.

Avšak ani tento minimální počet podniků nebyl ve skutečnosti demontován. Podle dohody uzavřené v Petersbergu 22. 11. 1949 mezi Mac Cloyem, Robertsonem, Francois Poncetem a Adenauerem byla ve skutečnosti zmařena demontáž válečného průmyslu a podniky vráceny z velké části svým dřívějším majitelům. Ze dvou tisíc závodů, které původně podléhaly demontáži, bylo skutečně demontováno jen asi 40 závodů podružného významu. Tak mohly americké monopoly společně se západoněmeckými uvést do chodu všechny bývalé vojenské závody na výrobu zbraní. Tak američtí imperialisté plně vyhověli požadavkům západoněmeckých monopolů, čímž se výrobní kapacita oceli zvýšila na 14 až 15 milionů tun ročně.

Po podepsání t. zv. bonské smlouvy den 28. 7. 1952 byla definitivně

odstraněna jakákoliv omezení německé výroby oceli. Podle oficiální západoněmecké publikace „Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik Deutschland 1952“ vyrábělo západní Německo roku:

	Železo (v tisících tun)	Ocel
1938	15 176	17 902
1947	2 264	3 060
1948	4 663	5 561
1949	7 140	9 156
1950	9 473	12 121
1951		13 500
1952		15 500
1953		15 400

Podle těchto cifer stoupla tedy výroba oceli v období od r. 1947 do r. 1953 na pětinasobek. Při tom nutno vidět, že jde o výrobu výhradně pro účely zbrojní. Tak na příklad více než 1500 závodů vyrábí válečný materiál. Z toho 17 závodů se zabývá výrobou letadlových motorů a různých zařízení pro letadla. Urychleně se organizuje výroba letadel v závodech „Bayerische Motorenwerke“ v Mnichově a v Allachu. Mnohé závody již začaly vyrábět letadla, mezi nimi závod Lünen. Přes třicet závodů vyrábí tankové součástky a zařízení pro tanky. V závodech Römerwerke, v závodech v Glintzu u Hamburku a v závodech Concordia-Hütte v Koblenzu se vyrábí týdně více než třicet tanků. Rychle se zavádí výroba tanků typu „Panther“ v podnicích „Krupp-Penzerwerke“. Závod Motorbau-Wolf und Söhne v Langenbergu vyrábí motory pro tanky a obrněná auta. Bývalý závod Kurbel-Welen-werk vyrábí rozbušky pro letecké pumy, kulometné pásy a pancíře pro letadla. Závody firmy Schmieding v Kolíně n. R. vyrábějí zařízení pro dálková letadla. Závod Lippewerke v Lünen obnovil výrobu leteckých součástek, optické závody v Mnichově vyrábějí periskopy pro ponorky. Byla obnovena výroba letadel v Messerschmidových závodech v Augsburgu, Steyerových v Ebensee a Heinckelových v Enbachu. Závody „Blaupunkt“ vyrábějí zařízení pro tanky a motorisované dělostřelectvo. Náboje pro dělostřelectvo vyrábí 35 závodů. Podle nařízení západních okupačních úřadů začaly podniky I. G. Farbenindustrie v Ludwigshafenu, v Rotweile, v Manheimu i ostatních chemických závodech již v roce 1950 vyrábět bojové chemické látky a pohonné hmoty pro tryskové letouny a pro rakety. Loděnice začaly stavět zaoceánské lodě a hutnické závody jsou přetíženy vojenskými dodávkami.

Podle zpráv denního tisku kapitalistických zemí nejsou v bonnských a pařížských dohodách žádná ustanovení, která by zakazovala západnímu Německu výrobu atomových zbraní. Pochybnou zárukou v tomto smyslu byl dopis spolkového kancléře Adenauera Robertu Schumannovi z 27. 5. 1952, v němž se bonnská vláda zavázala, že nedoveze více než 50 g štěpného materiálu a že neuloží více než 18 tun uranu za rok. Tato čísla však mohla být změněna na základě článku 107 rozhodnutím komisiáru OSN. Takové rozhodnutí mohlo být přijato pouhou dvoutřetinovou většinou. Od této doby se stalo velmi mnoho nových událostí, které nasvědčují tomu, že američtí imperialisté s plnou důvěrou svěřili německým monopolům výrobu podstatných částí atomových zbraní. To vše se děje na základě účasti západoněmeckých průmyslníků v t. zv.

„Evropské organizaci pro výzkum atomového jádra“, která připravuje založení „Světového atomového monopolu“ (Pravda, 29. 5. 1954) obdobně jako připravil Mezinárodní úřad pro Poruří půdu pro ustavení „Evropského společenství uhlí a oceli“.

Tato skutečnost souvisí se zprávami, podle nichž americká armáda umístila v Německu (západním) atomová děla. Udržování atomových děl v Německu je svěřeno převážně německým pomocným sborům („L'Humanite“ 1. 4. 1954 v článku Piera Courtada). Podle zprávy agentury „Associaten Press“ z března t. r. je mezi 1277 osobami posádky atomové základny v Mohuči 1200 Němců. Umístění atomových zbraní na území západního Německa a odevzdání této hromadné ničivé zbraně do rukou německých revanšistů charakterizuje situaci, která se vytváří v západním Německu a do jakých důsledků byla přivedena obnova německého válečného průmyslu.

Dekartelisace

V západním Německu byla sice prováděna t. zv. dekartelisace, avšak jejím úkolem nebylo likvidovat moc monopolního kapitálu v Německu, nýbrž jednak oklamat široké masy národa a předstírat mírové úsilí, jednak pod rouškou „dekartelisace“ provést jejich reorganizaci. Moc německých monopolů byla zachována. A ty, které byly těžkopádné, byly rozděleny na jednotky pohyblivější, jejichž výrobní program lze snáze řídit a přizpůsobovat potřebám válečného hospodářství.

Tak na př. v průmyslu ocelářském a železářském, nejdůležitější to opoře válečných plánů, byla „dekartelisace“ provedena tak, že devět nejdůležitějších koncernů tohoto průmyslu (Vereinigte Stahlwerke, Thyssen, Krupp, Klöckner, Otto Wolff, Hoesch, Flick, Mannesmann a Reichswerke) bylo po vyčlenění závodů vyrábějících ocel a železo v roce 1947/48 spojeno a rozděleno od června 1951 do vertikálně vybudovaných 24 společností, z nichž 12 patří koncernu Vereinigte Stahlwerke, po dvou vlastní koncerny Mannesmann, Otto Wolff a Flick a po jedné mají koncerny Klöckner, Heniel, Krupp a Reichswerke. Poslední společnost je složena z menších závodů, které patří koncernům Vereinigte Stahlwerke, Klöckner a Hoesch. Vlastnické poměry byly tedy poněkud zjednodušeny, ale jinak zůstaly nedotčeny. Jednotná politika dělových králů je zabezpečena vlastnictvím všemocné „Hospodářské skupiny železářského a ocelářského průmyslu“, která byla proti fašistickému válečnému hospodářství posílena ještě o úřední moc.

Rovněž v těžbě kamenného uhlí je nutno „dekartelisasi“ chápat jako „reorganizaci“, která je jen prostředkem k zesílení koncentrace výroby. 9 největších těžařských skupin vlastnilo dosud přes polovinu těžby (52,6%). Podle nového uspořádání dosáhne poloviny celkové těžby již 7 skupin. Těžba přes 3 miliony tun ročně mělo dosud 16 velkých skupin, které dosahovaly celkem 70,5% roční těžby. Podle nového uspořádání bude existovat jen 15 skupin, z nichž každá těží za rok 3 miliony tun a které dosáhnou 82% roční těžby. Postupující proces koncentrace je tedy nesporný. Vlastnické poměry nebyly vůbec dotčeny, poněvadž v každém případě byla provedena výměna akcií staré společnosti za akcie společnosti nově utvořené.

Rovněž nebyl likvidován chemický průmysl a jeho trusty. I tu provedli američtí imperialisté reorganizaci, která moc trustů ještě více posílila.

Závody I. G. Farbenindustrie, které jsou v západním Německu, byly sloučeny do tří velkých komplexů, a to Farbenfabriken Bayer A. G. Leverkusen, Badische Anilin und Sodafabrik A. G. Ludwigshafen a Farbwerke Höchst, Fankfurt a M.

Tyto závody mají již dnes o 20% větší počet zaměstnanců než v roce 1938 a jejich válečná výroba byla daleko překročena. Monopolní postavení I. G. Farbenindustrie přešlo ve velkém počtu odvětví chemické výroby beze změny na nově vytvořené společnosti. Zástupci trustu, odsouzení při norimberském procesu, byli již dávno propuštěni a nastoupili svá stará místa a pracují na přípravách třetí světové války. Chemický trust nejen že vedl celou chemickou výrobu hitlerovského Německa, nýbrž kontroloval též chemický průmysl ostatních kapitalistických zemí. V jeho rukou byla soustředěna veškerá německá výroba mazadel, téměř celá výroba umělého kaučuku a 95% výroby výbušných otravných látek. Jeho chemické laboratoře a závody neutrpěly za války nálety anglicko-amerického letectva žádných škod. Aby vlády západních mocností zachránily závody I. G. Farbenindustrie před demontáží, vzaly je pod zvláštní správu a postupně všechny hlavní závody trustu vracely původním majitelům.

Denacifikace

Do čela takto reorganisovaných koncernů byli postaveni opět nacisté, kteří s pomocí anglo-amerických imperialistů unikli spravedlivému trestu. Tak na příklad známý nacist, člen ocelářského trustu a člen správních rad četných hitlerovských koncernů Heinrich Dinkelbach, byl postaven v čelo válečného průmyslu v Poruří. Wilhelm Zangen, bývalý hitlerovský ředitel zbrojařského koncernu, je dnes v čele spojeného průmyslu ocelářského a železářského. Hitlerovský bankéř a průmyslník Pferdmenges stal se členem dozorčí rady ocelářského trustu. Goeringův spolupracovník Heinrich Kost stal se generálním ředitelem správy uhelných dolů v Poruří. Vedoucí místa v koncernu a trustech zaujali opět Stinnes, Roehling, Haniel, Krupp a Flick. Finanční politiku v západním Německu vede dnes Hermann Abs, který byl před válkou ředitelem 75 společností a byl jakožto hlava nacistické „Deutsche Bank“ považován za největší finanční veličinu.

Tak se německý monopolní kapitál zmocnil státního aparátu v západním Německu, stejně jako tomu bylo za fašistického režimu. Vedoucí lidé, jako Adenauer, Erhard a jiní, jsou v těsném spojení s americkým kapitálem. Z německých monopolistů byl vytvořen „Spolkový svaz podnikatelů“, jehož založení bylo nejdůležitějším krokem k obnově moci západoněmeckých monopolů. Obnovení vojenského průmyslového potenciálu a převedení celého průmyslu na válečné koleje dostalo v roce 1951 zákonný podklad. V březnu 1951 byl totiž přijat zákon o t. zv. „zabezpečovacích opatřeních v jednotlivých oborech živnostenského hospodářství“. Podle tohoto zákona má bonnská vláda pravomoc k jakémukoli válečnému hospodářskému zásahu do západoněmeckého hospodářství, aniž se musí předem nebo vůbec dotazovat parlamentu. Vláda může zakázat některou výrobu, zastavit dodávky určitých surovin některým průmyslovým odvětvím atd. Tím je dána do rukou vlády možnost úplně vyřadit průmysl spotřebního zboží ve prospěch zbrojního průmyslu. Tak nabylo hospodářství západního Německa vyložené válečného rázu. Tohoto zákona ovšem vláda v široké míře využívá a je dnes zřejmé, že se rozvíjí

výroba v průmyslových odvětvích důležitých pro válku daleko rychleji než výroba určená mírové spotřebě obyvatelstva. Tento vývoj válečné ekonomiky západního Německa odpovídá přesně vývoji německého průmyslu v období fašistického vyzbrojování.

III.

Methody amerických imperialistů při sabotování postupimské dohody

V této souvislosti nebude na škodu ukázat, jakých method a prostředků bylo americkými imperialisty použito k sabotování ustanovení postupimské dohody. Tak se nám v pravém světle vyjeví smysl Marshallova a Schumannova plánu, které byly hlavními prostředky obnovy válečného průmyslového potenciálu západního Německa.

Jedním z prostředků, jak dosáhnout obnovy válečného průmyslu a zapojení západního Německa do válečných plánů imperialistů, bylo jeho začlenění do t. zv. Marshallova plánu hospodářské pomoci. Od počátku směřoval Marshallův plán k tomu, aby umožnil americkým monopolistům ovládnout Poruří, „hospodářské srdce Evropy“, jak je nazval John Foster Dulles a „začlenit západní Německo do evropské obnovy co nejrychleji“. V Marshallově plánu se dostalo západní Německo od počátku do privilegovaného postavení. Zákonem z 3. 4. 1948 bylo západní Německo začleněno mezi země, které se podílejí na t. zv. programu evropské obnovy, Vláda Spojených států v tomto zákoně zároveň jednostranným aktem uplatnila požadavek, aby byla zastavena demontáž podniků v západním Německu, „prospěje-li jejich ponechání v Německu co nejúčinněji účelům evropské obnovy“. Takovou evropskou obnovou bylo myšleno především uchování zbrojařských závodů v Poruří. Obnova vojensko-hospodářského potenciálu západního Německa byla prováděna tak, že Německo mělo přednost před žádostmi všech ostatních členských zemí akce t. zv. Marshallovy pomoci. Také kvota z této akce určená pro západní Německo byla ve srovnání s ostatními zeměmi mnohem vyšší a představovala celou čtvrtinu všech úvěrů povolených pro západní Evropu v rámci Marshallova plánu.

Marshallův plán se stal nástrojem kapitálové invaze do západoněmeckého hospodářství. Američtí monopolisté počítali s obnovou německých monopolů a navrhovali, aby byly německým průmyslníkům poskytnuty půjčky, kterými by si američtí monopolisté zabezpečili nadvládu v hospodářském životě západního Německa. Hlavním článkem Marshallova plánu bylo tedy obnovit porurský arsenál pod americkou kontrolou. Americké monopoly potřebovaly porurské uhlí a kovy, aby mohly hospodářsky ovládnout celou západní Evropu. Potřebovaly Poruří jako kovářnu na zbraně pro své útočné válečné plány a potřebují západní Německo jako dodavatele potravy pro svá děla.

Proto již v červnu 1948 administrátor Marshallova plánu Hoffmann vyzýval americké kapitalisty, aby investovali do západoevropského průmyslu 300 milionů dolarů, a to především do těžkého průmyslu. Bylo to v plné shodě se zájmy západoněmeckých finančních magnátů, kteří sami vybízeli své americké partnery, aby investovali kapitál do německého hospodářství. Oficiálně pak v dubnu generálové Cloy a Robertson ohlásili, že byly dovoleny zahraniční investice do západoněmeckého průmyslu.

V téže době bylo na tajné poradě v New Yorku rozhodnuto vytvořit „Sdružení amerických průmyslníků“, kteří mají zájem o investice do německého hospodářství. Do tohoto sdružení vstoupili takových velkých koncernů, jako jsou General Motors, Du Pont, United States Steel, General Electric a j. V čele sdružení byly finanční skupiny Rockefellerova a Du Pontova.

Marshallův plán znamenal tedy definitivně odklon od mírové politiky vůči Německu, která byla vyhlášena a zakotvena ve společných usneseních čtyř vítězných mocností po druhé světové válce. Západní kapitalisté neměli nikdy zájem na mírovém řešení německé otázky.

Dalším krokem k obnovení západoněmeckého válečného průmyslu bylo ustavení t. zv. „Společenství uhlí a oceli“ na základě Schumannova plánu. Základy tohoto plánu byly položeny na společném zasedání největších amerických, francouzských a západoněmeckých průmyslníků ve Washingtoně v listopadu 1949.

Toto listopadové zasedání dalo jasně najevo tuto linii: Zastavit demontáž průmyslových podniků v Poruří, zastavit vybírání reparací od západního Německa a zvýšit jeho výrobu oceli na 15 milionů tun ročně. Američtí monopolisté se snažili obnovit německý těžký průmysl v Poruří a dále jej rozvířít pomocí velkých amerických investic. Podle této dohody měla i Francie investovat v Poruří, avšak francouzský kapitál neměl překročit 40%. Hlavním výsledkem této porady byla dohoda o spojení těžářského a hutního průmyslu Poruří s těžářským a hutním průmyslem ve francouzském Alsasku-Lotrinsku v jediný průmyslový komplex, což se také stalo.

Ustavení tohoto „Společenství“ mělo za cíl vytvořit jednotný „evropský trh uhlí a oceli“. Šlo tedy v podstatě o kartel mezinárodního rázu, který je jakousi ekonomickou součástí a základnou evropské „branné organizace“, t. j. „Evropského politického společenství“. Tímto kartelem šlo o využití lotrinské rudy a porurského uhlí k vyzbrojení agresivních sil Severoatlantického paktu. Tyto zdroje, jakož i zpracovávající průmysl leží v prostorech Lotrinska, Sársko a Poruří. O tento prostor se vedly časté spory mezi Francií a Německem. Železná ruda, na níž byl francouzský a německý průmysl původně vybudován, leží velkou měrou v Lotrinsku v prostoru, který byl součástí Francie až do francouzsko-pruské války 1870—71 a který Německo kontrolovalo až do první světové války, v níž ho vítězná Francie znovu získala. Zásoby uhlí, které původně vedly k zrodu francouzského a německého ocelářského průmyslu, jsou většinou v rurské oblasti a v Sársku. Tento kartel měl tedy odstranit spory francouzsko-německé a měl uzavřít „šňatek“ francouzské železné rudy s německým uhlím a současně poskytnout vysoké zisky americkému kapitálu, který se po druhé světové válce vedral do těchto oblastí. Proto byly tyto zdroje podřízeny „nadnárodnímu evropskému společenství“.

Evropské společenství uhlí a oceli bylo ustaveno dne 19. 3. 1951. Jeho členy se staly: západní Německo, Francie, Belgie, Lucembursko, Holandsko a Itálie. Text smlouvy byl parafován zahraničními ministry těchto zemí 18. 4. 1951. Sársko nebylo připuštěno jako samostatný účastník, je součástí Francie. Ustavením společenství měla být vyřešena otázka odbytů uhelných a ocelářských výrobků, odstraněny rozpory mezi Francií a Německem a provedena hospodářská integrace v západní Evropě. „Evropské společenství uhlí a oceli“ otevřelo dne 10. 2. 1953 jed-

notný trh šesti evropských zemí uhlí, železné rudy a později šrotu a oceli.

Jak známo, v rámci tohoto společenství jsou mezi zúčastněnými zeměmi zrušena cla na uhlí a ocel a na jejich produkty.

Západní Německo je ve výhodném postavení proti ostatním partnerům a speciálně proti Francii, protože jeho průmysl uhlí a oceli je lépe vybaven technickými prostředky a může vyrábět levněji než průmysl francouzský. Bonnským militaristům se kromě toho dostává všestranné pomoci od Spojených států. V roce 1950 dosahovala hodnota produkce uhlí a oceli v západním Německu 7515 milionů marek, ve Francii 4610 milionů, v Sársku 1236 milionů, v Itálii 686 milionů, v Belgii 2967 milionů, v Lucembursku 630 milionů a v Holandsku 592 milionů marek.

V roce 1952 produkovaly země „Evropského společenství uhlí a oceli“ dohromady 240 milionů tun uhlí a 41,5 milionů tun oceli. Z toho na západní Německo připadlo 123 milionů tun uhlí a 15,8 milionů tun oceli, t. j. přes 50% uhlí a přes 38% oceli. Ve Francii naproti tomu množství vytěženého uhlí činilo jen 57 milionů tun a oceli 10,9 milionů tun. Od počátku účinnosti společenství muselo být ve Francii zavřeno na 100 šachet, protože se ukázaly proti lépe vybaveným dolům v západním Německu nerentabilní.

V srovnání s ostatními státy jsou totiž výrobní náklady v Poruří za tunu nižší než v severní Francii u oceli o 17%, u uhlí o 32%, proti Lotrinsku o 13% u oceli, proti Belgii o 16% u oceli a o 59% u uhlí.

Ve Francii má být ze 177 těžebních a hutních podniků ponecháno jen 24 největších, což bude mít za následek propuštění více než 100 000 ocelářských dělníků. V Belgii bylo ohlášeno zmenšení těžby uhlí téměř o jeden milion tun za rok. V budoucnu bude s rostoucí kapitalistickou racionalizací zavírání méně produktivních podniků na denním pořádku. Statistice dělníků bude odsouzeno k nezaměstnanosti. Je jisté, že tyto zjevy budou nejčastěji v těch zemích, které jsou ve společenství uhlí a oceli nejslabší. Současný stav se vyznačuje pro kapitalisty charakteristickou honbou za maximálními zisky. Každý účastník jednotného trhu chce z něho co nejvíce těžit a klade si za cíl zvýšení svého exportu. Přitom nechce ovšem ztratit své zákazníky ve vlastní zemi. Důsledek je nelítostná konkurence a skrytý boj uvnitř společenství o výrobní a vývozní kvoty mezi jednotlivé země, o unifikaci výrobních nákladů, o výši cen, o kapitálové investice a p.

Typickým příkladem těchto rozporů je boj o Sársko. Francie, která se po porážce Německa zmocnila Sárska a připoutala je k svému hospodářství, nehodlá se vzdát svých posic, nýbrž naopak je upevnit. Toto počínání naráží na rozhodný odpor západního Německa, které poukazuje na historickou i národnostní příslušnost Sárska k Německu.

Sársko produkuje téměř 3 miliony tun oceli ročně a 16 milionů tun uhlí, t. j. v rámci společenství 7% uhlí a 6% oceli. O tento podíl se vede spor. Celkem participují němečtí monopolisté ve společenství podílem 51% celkové těžby uhlí a 38% výroby oceli. Podíl francouzských monopolistů činí 23% uhlí a 27% oceli (Neues Deutschland, 10. 7. 1952). Němečtí monopolisté potřebují sárský výrobní podíl, aby dovršili svou nadvládu v montánní unii, a francouzští je potřebují proto, aby této nadvládě zabránili. Boj je veden o rozhodující posici v tomto trustu.

O vzájemných vztazích v uhelné a ocelářské unii napsal francouzský profesor Bernard Lavergne: „Hlavním důsledkem těchto t. zv. společen-

ství je, že se oheň přibližuje k prachu. Ještě nikdy od r. 1945 nebylo francouzsko-německé soupeření tak ostré."

Německo má důležitou převahu nad Francií, protože nepotřebuje dovázet z ciziny koksovatelné uhlí. Francouzský hutní průmysl je naproti tomu na tomto dovozu závislý. Tak na př. v roce 1951 činilo uhlí dovážené do Francie 33% všeho uhlí použitého ve francouzské výrobě, přičemž dvě třetiny tohoto množství byly dovezeny ze západního Německa. Této skutečnosti se používá jako ekonomického nátlaku na Francii. Porurský kapitál má ve „Společenství“ rozhodující úlohu a s pomocí amerických půjček hodlá toto své vůdčí postavení upevnit. S podporou USA se stane západoněmecký ocelářský průmysl nejsilnější v Evropě.

Jestliže od r. 1948 do r. 1952 stoupla výroba oceli v západním Německu z 5,5 milionů tun na 15,5 milionů, převýšila tím produkci francouzskou (i se Sárskem) a dohonila Anglii. Dnešní kapacita produkce oceli činí okolo 19 milionů tun („Financial Times“ 9. 9. 1952). Výroba oceli v hitlerovském Německu při vypuknutí druhé světové války byla cca 18 milionů tun. Kapacita podniků je dále rozšiřována.

Byly vypracovány nové investiční projekty na rozšíření výroby v západním Německu v celkové hodnotě 653 milionů marek¹⁾ na nejbližší tři léta. Většina těchto projektů rozšiřuje nynější závody. Průmyslová rekonstrukce se provádí za americké dolary, lépe řečeno za peníze amerických poplatníků. A při tom se uvádí, že některé závody zbrojního průmyslu západního Německa pracují jen na 60 až 80% své kapacity, a kapacita západoněmeckého hutnictví se v současné době využívá jen na 75—80%.

Cílem těchto investic je dosáhnout kapacity 23 až 24 milionů tun výroby oceli ročně, což odpovídá vrcholné výrobě nacistické třetí říše v roce 1940.

Ustavením uhelné a ocelářské unie byly otevřeny americkému kapitálu dveře do porurského průmyslu dokořán. Američtí imperialisté nevidí v západním Německu jenom důležité nástupišťe proti Východu, nýbrž mocný zdroj nejvyšších zisků. Jen v roce 1950 bylo investováno do uhelného průmyslu západního Německa 180 milionů dolarů, do ocelářského průmyslu pak 115 milionů dolarů. Německá banka pro rekonstrukci odhaduje sumu investic do uhelného průmyslu západního Německa do konce roku 1953 na 3 miliardy západoněmeckých marek¹⁾ a do hutního průmyslu 1 miliardu marek ročně. Bonnští finančníci a průmysloví podnikatelé chápou Montánní unii jenom jako prostředek, který jim umožní dosáhnout jejich imperialistických cílů. Německo vidí v založení nadstátní organizace těžkého průmyslu významnou příležitost, která mu umožní hrát opět politickou roli. (Die internationale Wirtschaft, 8. 5. 1953.)

Opakuje se totéž, co po první světové válce, avšak ještě na širším základě. Marshallův plán umožnil invasi amerického kapitálu do západního Německa. Ustavení společenství uhlí a oceli tento proces finančního porobení jen dovršilo. Avšak vedle amerického kapitálu je třeba vidět, že také anglický, holandský a švýcarský kapitál našel tu své uplatnění. Tvoří tak ekonomický základ společných zájmů, pokud jde o využití německého imperialismu proti demokratickému táboru, vedenému Sovětským svazem. Vývoz cizího kapitálu do Německa zachycuje G. Baumann v knize „Atlantikpakt der Konzerne“ takto:

¹⁾ 100 marek = 173,50 Kčs (pozn. red.).

Země	Ovládaný kapitál v milionech marek	To jest v %
Spojené státy (Stinnesův koncern vto)	1900	36,8
Velká Británie (Mannesmann vto)	850	16,5
Francie (podíly v Sársku vto)	400	7,7
Belgie	250	4,9
Holandsko Kloeckner vto)	800	15,4
Itálie	20	0,4
Švédsko	150	2,9
Švýcarsko (bez pohraničních elektráren)	800	15,4
Celkem	5170	100,00

Tu jasně vyniká převaha amerického kapitálu, který zaujímá více než třetinu všeho zahraničního kapitálu v zahraničních akciových společnostech. Celkem 42% veškerého kapitálu všech akciových společností je ovládáno nebo je pod vlivem zahraničního kapitálu.

Jen od doby separátní měnové reformy v r. 1948 až 1950 bylo nově investováno v západoněmeckém průmyslu 42,8 miliard marek. To je průměrně ročně 17 miliard marek. Je přirozené, že tato suma byla investována do válečného průmyslu, a tím byl zvyšován zbrojní potenciál. Tyto ohromné investice umožnily americkým imperialistům zmocnit se kontroly nad nejdůležitějšími odvětvími německého válečného průmyslu. Za tři poválečná léta investovali američtí imperialisté do západoněmeckého průmyslu více, než za sedm let po první světové válce do průmyslu celého Německa. Tím přirozeně nemohli omezit nebo likvidovat německý válečný potenciál, nýbrž naopak poskytnout všechny možnosti k jeho rozvoji. Kapacita výroby oceli a výroby velmi četných válečně důležitých výrobků je dnes v západním Německu větší, než byla před druhou světovou válkou v celém Německu. Nejlépe lze posoudit tento rozvoj v srovnání ke stavu produkce z roku 1937. Podle oficiálních údajů vzrostla výroba chemického průmyslu nyní o 47%, výroba strojírenská o 54%, výroba vozidel o 95% a výroba elektrického průmyslu o 220%. Toto jednostranné zaměření německé průmyslové výroby na rozvoj válečně důležitých odvětví omezuje ovšem výrobu spotřebního zboží, což jen dotvrzuje vyloučeně válečný ráz západoněmeckého hospodářství.

Západní Německo tak může splnit úkol účastnit se vyzbrojování armády států Severoatlantického paktu a vytvořit základnu válečné výroby těchto sil v Evropě. Tak se obnova západoněmeckého zbrojního průmyslu stala přímou oporou amerických agresivních plánů, bohatým zdrojem zisků amerických monopolů, které se zmocnily německého hospodářství, nástrojem útlaču pracujících západního Německa a tlaku na ostatní evropské partnery amerických imperialistů.

V závěru je třeba zdůraznit, že hlavní příčina je v agresivním rázu samého amerického imperialismu, který dávno předtím podrobil americké národní hospodářství potřebám přípravy nové světové války a celé národní hospodářství převedl na válečné koleje. Bylo proto přirozeným požadavkem amerického imperialismu uzpůsobit stejně i hospodářství

ostatních kapitalistických zemí, zejména zemí na Spojených státech závlých, nevýmaje ani západní Německo.

Toto úsilí je diktováno snahou dosáhnout maximálních zisků. Proto obnova zbrojního průmyslu v západním Německu je v jistém smyslu toliko následkem militarisace hospodářství Spojených států a ostatních kapitalistických zemí.

Americký kapitál, který se vedral do západoněmeckého hospodářství, umožnil rozsáhlou koncentraci výroby a kapitálu a za svérázných podmínek okupace západního Německa americkými ozbrojenými silami, dovršil rozsáhlou kolonizaci země. Pravým výrazem této skutečnosti je přijetí t. zv. bonnské smlouvy. Západní Německo ztratilo možnost samostatné národní a nezávislé politiky, je všestranně podrobováno diktátu americké okupační moci, takže jeho situace je mnohem těžší a nebezpečnější než po první světové válce. Proto bylo možno oživit nedoražené síly nacismu a militarismu pod ochranou bodáků okupantů, takže dnes v zemi vládne hrubá diktatura monopolů. To vše jen mnohonásobně zvyšuje nebezpečí nové světové války.

IV.

Konkurence západoněmeckých monopolů, zdroj rozporů uvnitř tábora imperialismu

Politika vyzbrojování západního Německa má i svou druhou stránku, a to tu, že neobyčejně zesiluje vnitřní rozpory kapitalismu, rozpor mezi expansivním vývojem výroby a relativně úzkým trhem, což zesiluje a komplikuje konkurenční boj mezi západoněmeckými monopoly a mezi monopoly ostatních kapitalistických zemí. Německou konkurencí jsou ohroženy zejména zisky monopolistů Velké Britannie a Francie, na jejichž trhy se západoněmecký kapitál prodírá. Západoněmecký průmysl byl jen krátkou dobu vyřazen ze zahraničních trhů. Obnovení jeho průmyslové kapacity mu umožňuje opět dobývat ztracených posic. Předmětem útoku jsou trhy Velké Britannie a Francie a jejich kolonií. To nám nejlépe osvětlí přehled západoněmeckého zahraničního obchodu od roku 1945 až do roku 1951.

Rok	Dovoz	Vývoz	Saldo	
			v milionech dolarů	
1945 (2. pololetí)	32	53	plus	21
1946	221	206	minus	15
1947	243	318	plus	75
1948	562	642	plus	80
1949	1281	1123	minus	158
1950	2223	1981	minus	242
1951	3075	3473	plus	398
1952		4037		
1953		4417		

Z toho vyplývá, že se západoněmecký zahraniční obchod od roku 1948 zvětšil téměř 7krát. V roce 1953 dosáhlo západní Německo co do rozsahu vývozu třetího místa v kapitalistickém světě, zatím co ještě v roce 1947 bylo na 26. místě. Podíl západního Německa na vývozu kapitalistických zemí stoupl z 0,7% v r. 1947 na 6% v r. 1953.

Západní Německo se střetává na zahraničních trzích zejména s Velkou Británií, neboť obě tyto země jsou orientovány na vývoz zboží stejného typu a do stejných zemí.

Tak na příklad německá výroba strojů pro textilní průmysl vzrostla od roku 1948 o více než 600%, výroba obráběcích strojů o 450% atd. Německá konkurence vážně zasáhla Anglii, zejména v prodeji zboží v Holandsku, Belgii, Francii, ve Švédsku a Švýcarsku, kde britský podíl na trhu klesá, zatím co německý se zvyšuje. Avšak proti Francii západoněmecký vývoz vzrůstá, takže německé zboží nachází uplatnění na trzích Francie i jejích kolonií. Jednou z nejdůležitějších oblastí, kam se soustředil západoněmecký vývoz, jsou země Latinské Ameriky.

V roce 1951 se stalo západní Německo třetím největším dovozcem do zemí Latinské Ameriky, ačkoli v roce 1949 bylo na posledním místě. Hlavní pozornost západního Německa je soustředěna na trhy Brazílie, Argentiny a Kolumbie. Druhou oblastí, v které se střetává zejména s Anglií, je Blízký a Střední Východ. V této oblasti je veden prudký anglo-americký boj o sféry vlivu, který je neobyčejně komplikován vzrůstající konkurencí západoněmeckých monopolů.

V roce 1948 dodávala Velká Británie Turecku 24% jeho dovozu, zatím co podíl západního Německa na tureckém dovozu činil jen 0,7%. Avšak již v roce 1951 stoupl podíl západního Německa na 24%, zatím co podíl Velké Británie klesl na 17%. Západoněmecké pronikání do Turecka se projevuje zejména v dovozu německého železa a oceli, který prakticky přebírá západní Německo po Velké Británii a ještě jej mnohonásobně překračuje. Tak se západní Německo stalo hlavním partnerem Turecka. Avšak také do Iránu, Egypta a Pakistanu se prodírají západoněmecké monopoly a úspěšně konkurují anglickému i francouzskému zboží.

Obdobná situace se jeví pronikáním západního Německa na francouzské trhy v Africe, kde západní Německo vytlačuje Francii z jejích vlastních držav. Přitom americký kapitál západní Německo podporuje, neboť usiluje o využití hospodářského vývoje této země k přípravě nové války. Německým firmám jsou zadávány rozsáhlé stavby amerických vojenských základů v severoafrických zemích. Vlády Francie, Velké Británie snaží se proto zmírnit tlak Německa na kapitalistickém mezinárodním trhu tím, že je chtějí spoutat závazky útočného Severoatlantického paktu, zvýšením jeho vojenských výdajů a oslabit tak jeho možnosti exportu a konkurence.

Avšak tím se dostávají do bludného kruhu, poněvadž na jedné straně obnovují západoněmecký válečný průmyslový potenciál a na druhé straně si namlouvají, že Německo této síly nepoužije k dosažení svých vlastních imperialistických cílů. Je nepochybné, že tato obnovená síla vojenského průmyslového potenciálu znamená obrovské riziko pro samy anglo-americké imperialisty.

V.

Závěr

Je nesporné, že by mírové sjednocení Německa na demokratickém základě zkřížilo plány amerických imperialistů na rozpoutání nové světové války. Proto Sovětský svaz mnohokrát navrhoval jednání za tímto cílem. Proto byla také otázka mírového sjednocení Německa zařazena na pořad jednání berlínské konference zahraničních ministrů čtyř velmocí. Avšak i na ní se jasně prokázalo, že američtí imperialisté vedou vůči Německu svou vlastní politiku, v rozporu se všemi ustanoveními postupimské dohody, která podle jejich názoru již značně zastarala. Od počátku jednání berlínské konference bylo zřejmé, že Spojené státy nechtějí vyřešit otázku sjednocení Německa mírovou cestou, nýbrž že plně spoléhají na využití západního Německa k rozpoutání nové světové války.

Usilují o likvidaci Německé demokratické republiky a o rozšíření Adenauerova režimu na celé území Německa. Přitom západní velmoci odmítaly přizvat zástupce obou částí Německa k jednání a byly ochotny souhlasit s provedením celoněmeckých voleb jen s tou podmínkou, že v Německu zůstanou po dobu voleb okupační vojska.

Rozumí se, že by takové volby nemohly být ani svobodné, ani demokratické. Proto také Sovětský svaz nemohl s takovým požadavkem souhlasit. Sovětský svaz navrhoval, aby z celého území Německa byla odvolána okupační vojska, aby tím byly vytvořeny podmínky pro svobodné rozhodování Němců samých o svém vlastním osudu. Avšak tyto návrhy přijaty nebyly a otázka sjednocení Německa mírovou cestou vyřešena nebyla. Je nutno konstatovat, že ani berlínská konference nepodala důkazy o tom, že by se američtí imperialisté chtěli vzdát svých plánů s Německem. Je proto možno učinit tyto závěry:

Američtí imperialisté i nadále hodlají využívat Německa, jeho ekonomického a vojenského potenciálu k válce proti Sovětskému svazu a lidově demokratickým zemím.

Usilují o začlenění Německa do Severoatlantického paktu ať již prostřednictvím tak zvaného „Evropského obranného společenství“ nebo Balkánského paktu nebo přímo. Pokoušejí se zmocnit celého Německa, rozšířit bonnský režim i na území Německé demokratické republiky a posunout tak své strategické posice blíže k hranicím Sovětského svazu a vytvořit spolu s německými agresivními silami podmínky k rozpoutání nové světové války.

Po ukončení berlínské konference jednal zástupce Spojených států Dulles s kancléřem Adenauerem a pověřil ho přímým jednáním s vládami Francie, Řecka a Turecka buďto o přijetí smlouvy o EOS nebo zapojení Německa do t. zv. balkánského paktu, jímž by bylo Německo nepřímo zařazeno do Severoatlantického paktu. Takto chtěl Dulles obejít odpor evropských národů, které se stavějí proti těmto smlouvám. Německo má být v každém případě nejdůležitější částí amerického obklíčovacího systému budovaného kolem Sovětského svazu a zemí lidové demokracie. Události na berlínské konferenci a také po ní jen znovu dokázaly, že se američtí monopolisté nevzdali svých plánů s Německem.

Stojí vůbec něco v cestě válečným plánům amerických imperialistů na využití západního Německa k nové světové válce proti Sovětskému svazu a lidově demokratickým zemím? Ano, především to jsou nepř-

konatelné rozpory v imperialistickém táboře, vyvěrající ze samé úlohy, kterou američtí imperialisté svěřují západnímu Německu. Základem těchto rozporů je neobyčejně ostrý a komplikovaný konkurenční boj mezi západním Německem a Velkou Británií, Francií a dalšími zeměmi. Západní Německo používá vzhledem ke svým ekonomickým a vojenským podmínkám privilegované postavení k těmto zemím a národům. Tento konkurenční boj se bude zesilovat, neboť vzrůstající potenciál průmyslové výroby bude vyžadovat čím dál tím širších trhů, což se za podmínek rozpadu světového trhu může dít jen na účet ekonomicky slabších partnerů.

Tyto rozpory nelze odstranit žádným nadnárodním kartelem, společenstvím nebo unií, neboť ony jsou výrazem živelného působení ekonomických zákonů. Na druhé straně tyto rozpory zvyšují napětí mezi kapitalistickými zeměmi západní Evropy a jsou trvalou hrozbou možné války mezi samými kapitalistickými zeměmi.

Druhým činitelem, který působí proti válečným plánům západoněmeckých a amerických monopolů, je odpor německého lidu proti válce jak v západním Německu, tak v Německé demokratické republice, jeho boj za zachování míru, za mírové sjednocení Německa, proti politice militarisace a fašisace Německa. Německý lid pozoruje zásadní rozdíl ve vývoji hospodářství v západním Německu a v Německé demokratické republice, která uskutečnila pozemkovou reformu, odevzdala továrny a velké závody do majetku lidu, potrestala válečné zločince a zbavila je vlivu na veřejný život. Byla provedena demokratická školní reforma, byl vybudován lidový státní aparát atd. Tato skutečnost nejlépe přesvědčuje pracující lid o výhodách a přednostech nového zřízení. Tento lid odmítá být potravou pro děla amerických imperialistů a usiluje o přátelskou spolupráci se všemi zeměmi. Projevuje aktivní odpor proti koloniální politice a otroctví amerických okupantů a usiluje o mírovou smlouvu, za rovnoprávné postavení západního Německa s ostatními zeměmi, za jednotu s Německou demokratickou republikou.

Na druhé straně je třeba vidět, že sám fakt rozdělení Německa vážně ohrožuje mír, živí snahy nacistů o násilné sjednocení země a o zabránění těch území, z nichž byli Němci vysídleni. Nejlepší zábranou tomuto expanzivnímu úsilí bude probojování a přijetí sovětského návrhu celoevropské smlouvy o kolektivní bezpečnosti.

Třetím činitelem jsou vnitřní síly německého monopolního kapitálu, vnitřní síly německého imperialismu, který již dnes usiluje prodrat se na cestu samostatného vývoje a oproštění se z amerického područí. Jde v podstatě o rozpory, které jsou mezi dvěma konkurenty, západoněmeckými a americkými monopolisty. Jsou to ony síly, které se přes těsnou spolupráci monopolů před druhou světovou válkou přece jen postavily proti Velké Británii, Francii i Spojeným státům a které ani dnes nejsou vyloučeny. Není a nemůže být žádných záruk, že se tyto síly nepostaví proti americkému diktátu, budou-li k tomu dostatečně silné.

Čtvrtým činitelem je nesporně sama mírová politika Sovětského svazu a lidové demokratických zemí, opírající se o reálnou moc svých ozbrojených sil, podepřena bratrskou solidaritou dělnické třídy obou zemí a všech mas v Evropě, které získaly vlastní zkušenosti ze dvou světových válek a plně si uvědomují nebezpečí, které Evropě hrozí z obnovení wehrmachtu i zbrojařských monopolů. Masový odpor lidu zemí Evropy proti politice militarisace vyrůstá tím větší měrou, čím jasněji se vyjevují plány amerických imperialistů rozpoutat novou válku a proměnit

Evropu znovu v bojiště. Evropské národy si čím dále více uvědomují, že by byly obětovány v zájmu zisků amerických imperialistů. Na berlínské i ženevské konferenci se agresivní plány amerických imperialistů ještě více odhalily. Na druhé straně poznaly evropské národy mírové úsilí Sovětského svazu vyjádřené návrhem celoevropské smlouvy kolektivní bezpečnosti, kladným postojem Sovětského svazu k členství Spojených států v této organizaci a konečně i ochotou Sovětského svazu vstoupit do Severoatlantického paktu, který je vydáván za „obrannou organizaci“.

Na místě ne posledním měly na uvědomovací proces evropských národů svůj vliv také pokusy s vodíkovou pumou, prováděné pro zastrašování a vydírání před ženevskou konferencí. Evropské národy poznávají, že by byly především obětovány. Poznávají, že by v příští válce nepochybně byla v sázce celá lidská společnost, civilizace a kultura. Toto smrtelné nebezpečí národů pobídne další masy lidu k odhodlanému boji za principy mírové politiky Sovětského svazu a celého demokratického tábora.

Nehledě na existenci těchto protikladných sil, které působí již nyní a budou působit i v budoucnu proti uskutečnění plánů amerických imperialistů na rozpoutání války v Evropě, zůstává obnovení moci německých monopolů a zbrojního průmyslu vážným ohrožením míru v Evropě. Tato skutečnost nabádá všechny evropské národy ke krajní ostražitosti a bdělosti, k vysoké bojové pohotovosti. V tomto smyslu také naše národy se svou armádou musí být stále na stráži. Všechnen náš lid musí podle slov soudruha Gottwalda „bedlivě sledovat události, které probíhají v sousedním Německu“.

Prameny:

V. I. Lenin, Imperialismus jako nejvyšší stadium kapitalismu.

J. V. Stalin, Ekonomické problémy socialismu v SSSR.

OSN — vznik, ustanovení.

Bílá kniha o válečné generální smlouvě.

Walter Ulbricht, Mírová smlouva a národní ozbrojené síly, projev ze dne 3. 5. 1952.

„Neues Deutschland“ z 15. 3. 1951.

Wilhelm Pieck, Proti bonnské válečné smlouvě — za mírovou smlouvu.

„Bolševik“ čís. 8/52 — Kabin, „Obnova germaňského militarismu — ugroza mira“.

Leontěv, Dolarový imperialismus a západní Evropa.

G. Baumann, Atlantikpakt der Konzerne.

Voprosy ekonomiky čís. 1/1950.

Přehledy zahraničního tisku a rozhlasu.

Nová doba čís. 28/1952, Piněgin, „Západní Německo a zosílení boje na kapitalistickém světovém trhu“.

Politická ekonomie, sv. 1, Suslin, Rurské monopoly, hlavní opora amerického imperialismu v západní Evropě.

Plánované hospodářství čís. 5/1952, S. Kahn, „Útočný německý imperialismus“.

